

Asia: VN/20245/2021

Lausuntopyyntö koskien hallituksen esitystä eduskunnalle julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry hallituksen esityksen lähtökohtaa, jossa korostetaan hankintojen vastuullisuutta ja ympäristönäkökulmien huomioimista hankintoja tehtäessä. Myös laadun merkityksen korostaminen hankintoja tehtäessä on perusteltua.

Lakiesityksen 93 §:n 1 momentissa säädetään kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen valinnasta. Pykälän 1 momentin tarkistetaan siten, että siinä korostetaan aiempaa enemmän laadun merkitystä tarjousten valintaperusteena. Kokonaistaloudellisesti edullisin olisi tarjous, joka on hankintayksikön kannalta hinta-laatusuhteeltaan paras taikka kustannuksiltaan edullisin. Hankintayksikön olisi edelleen mahdollista ostaa myös hinnaltaan edullisin tuote, jos tuotteen laatu ja muut valintakriteerit on huomioitu hankintayksikön vaatimusten mukaisesti. Laatuvaatimuksia voidaan asettaa ns. vähimmäisehtona, jolloin kaikkien tarjousten olisi täytettävä nämä ehdot tai pisteytettävänä ehtoina. MaRa katsoo, että ehdotettu 1 momentin tarkistaminen on perusteltu.

Hankinnoissa voidaan ottaa huomioon esimerkiksi yritysten hiilijalanjälki. Tämän muutoksen osalta on otettava huomioon, että hiilijalanjäljen laskenta ei ole vielä standardisoitua ja kaikilta osin vertailukelpoista. Esimerkiksi ravintola-alalle ollaan kehittämässä laskureita, joilla yritykset pystyvät laskemaan hiilijalanjäljen hallinnollisesti kevyemmin ja vertailukelpoisesti. Mittareiden valmistuttua hiilijalanjäljen huomioiminen ja ottaminen mukaan hankinnoissa on kannatettavaa.

Hankintayksikkö voi huomioida ympäristönäkökohtia myös asettamalla tarjoajalle soveltuvuusvaatimuksia. Soveltumisvaatimuksiksi voidaan määritellä mm. henkilöstön osaamiskriteerejä tai vaatimus ympäristöasioiden hallintajärjestelmästä. Tämäkin on perusteltua, kun käytössä on standardisoituja järjestelmiä ympäristönäkökohtien arvioimiseksi.

Lakiesityksessä käsitellään myös hankintojen vastuullisuutta ja harmaan talouden torjuntaa. Lakiesityksessä säädetään pakollisista ja harkinnanvaraisista poissulkemisen perusteista. Nämä perusteet koskevat myös yritysten alihankkijoita. Alihankkijoiden ottaminen mukaan lakiin on perusteltua, mutta talousvaliokunnan lausunnon mukaisesti korjaavien toimenpiteiden tulee olla myös alihankkijoiden käytössä. Harkinnanvaraisissa perusteissa on otettava huomioon koronakriisin vaikutus moniin toimialoihin. Verojäämien vaikutusta tarjouksiin osallistumiseen on aluksi arvioitava lievemmin, koska monelta yritykseltä vie aikaa korjata koronakriisin vaikutukset yrityksen taloudelliseen tilanteeseen ja maksukykyyn.

Poissulkemisen perusteita koskevat tarkennukset ja hankintayksiköiden sekä viranomaisten tiedonsaannin parantaminen ovat kokonaisuutena tarpeellinen muutos.

Aittoniemi Veli-Matti
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry